

AFET DİRENÇLİLİĞİNİN SAĞLANMASI

Nilgün OKAY¹

Öz

Geleceğimiz kentlerde olacak; kentler de tartışmasız akıllı ve afetlere hazır ve dirençli olmak durumunda. Kentlerin sistemsel yapılarından dolayı kentsel çoklu-dirençlilikten söz edebiliriz. Çoklu-dirençlilik fiziksel/yapısal olduğu gibi kurumsal, ekonomik ve toplumun dirençliliğine bağlıdır. Toplumun dirençliliği kentlerin krizlerle baş edebilmesini sağlar. Toplumun Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri kapsamındaki hedeflerinin (yoksulluğun azaltılması, evrensel erişilebilirlik: eğitim- insana yakışır iş imkanları, sağlık ve temel-haklarının) sağlanması toplumun gündelik yaşamının yansısı, krizlere dayanıklılık, farkındalık, başa çıkma, adaptasyon, esneklik, toplumun yeniden yapılanma kapasitesi yani afetlere çoklu-dirençliliğini arttıracaktır. Eğer toplum günlük yaşamda kendini idame ettirmese dirençli de olamaz. Kentlerin toplum-bazlı sürdürülebilir kalkınma hedefleri faaliyetlerine risk azaltma stratejilerinin dâhil edilmesi toplumsal afet dirençliliğini hızlandıracaktır. Dirençliliği konuşurken bunun sağlanmasındaki en önemli faktör olan “katılımcılığın” önemini vurgulamamız gerekiyor. Risk Azaltma ve Hazırlık çalışmalarının başarısı, stratejik çalışmaların sürdürülebilirliğine bağlıdır; sürdürülebilirlik de kentsel sistemi oluşturan tüm paydaşlarının-halkın tümünün planlama, karar-alma, uygulama aşamalarındaki katılımına bağlıdır. Dirençlilik bakımından Küresel Sürdürülebilir Kalkınma ve Sendai Risk Azaltma Çerçevesi hedeflerinin yerelde sağlanması konusundaki tüm uygulamalar toplumsal cinsiyet eşitliği odağında birleşmektedir. Bütünleşik risk azaltma planlamanın geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması ancak tüm halkın (kadın, engelli, yaşlı #kimseyi geride bırakmadan) katılımını sağlayan (katılımcı), herkesin temel hak, erişilebilirlik ve ihtiyaçlarını göz önüne alan (kapsayıcı) yaklaşımlarla afetlere dirençlilik (#herkes hepimiz için dirençlilik) sağlanabilir. Dirençlilik uzun soluklu kapasite geliştirme sürecidir; bu süreçte toplumsal dirençlilik izlenmelidir. Yerel dirençliliğin ölçülebilir bir sonucu olmalı; bir “sürdürülebilirlik faktörü” ile tanımlanabilir. Bu konuda yapılacak araştırmalar ulusal ve yerel Ajanda 2030 için faydalı bir alt yapı-yönlendirici olacaktır.

Anahtar kelimeler: Ajanda 2030, çoklu-dirençlilik, kapsayıcı ve katılımcı risk azaltma planlaması, Sendai risk azaltma çerçevesi, sürdürülebilir kalkınma hedefleri, toplumsal cinsiyet

BUILDING DISASTER RESILIENCE

Abstract

Our future will be in cities; cities must be unquestionably smart, prepared for disaster and resilient. Now, we can talk about multi-resilience due to the systemic structures of cities. Multi-resilience is holistic approach including physical/ infrastructure as well as institutional, economic and community resilience. The social resilience enables cities to cope with crises; helps cities adapt and transform in the face of these challenges, helping them to prepare for both the expected and the unexpected. Ensuring the objectives of the society under the Sustainable Development Goals (poverty reduction, universal accessibility for: education - decent work, health and fundamental rights), not just improve daily life of the community, and also help to develop awareness, coping, adaptation, recovery, building back better,

¹ Prof.Dr., İstanbul Teknik Üniversitesi, Jeoloji Müh. Bölümü ve Afet Yönetimi Merkezi, İSTANBUL-TÜRKİYE

restructuring capacity of the community; and build multi-resilience to crises. If the community does not function properly and maintain itself in daily life, it cannot be resilient; or “a society isn’t resilient” means that it doesn’t function properly. The integration of community-based risk reduction strategies and Sustainable Development Goals (SDGs) activities will also achieve social resilience. When we talk about resilience, we need to emphasize the importance of “participation as a most important factor in building the resilience. The success of risk mitigation and preparedness depends on the sustainability of these strategic efforts; and the sustainability also depends on the participation of all stakeholders in the urban system through the steps from planning and decision-making to implementation. In terms of resilience, all local practices for achieving the objectives of the Global Sustainable Development and Sendai Risk Mitigation Framework goals are very much united and focused in gender equality. Therefore, building urban resilience requires looking at a city holistically; in order to improve and disseminate integrated risk mitigation planning should allow the participation of whole community (women, disabled, elderly), take their fundamental rights into account, and needs of all (participants) provide their accessibility to all services. Social resilience is a long-term capacity building process; it should be monitored in the planning and implementation process. There must be a measurable result of local resilience, a sustainability factor. Research on this issue will be a useful tool for national and local Agenda 2030.

Key words: agenda 2030, gender-sensitivity, inclusive and participatory risk reduction planning, multi-layered resilience, Sendai Framework for Disaster Risk Reduction, Sustainable Development Goals